

YRITYSVASTUURAPORTTI

ARCTIA-KONSERNI 2011

SISÄLLYSLUETTELO

1. ORGANISAATION KUVAUS, HALLINTO JA TOIMINTAPERIAATTEET	3	4.2.2 PÄÄSTÖT ILMAAN	9
1.1 ORGANISAATION PERUSTIEDOT	3	4.2.3 VESI	9
TUNNUSLUVUT	3	4.2.4 JÄTTEET	9
1.2 YHTEISKUNTAVASTUUN JOHTAMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET	3	Kiinteiden ja nestemäisten jätteiden hävittäminen merellä	9
Arvot	3	Kylmäaineet	9
Politiikat	3	Jätehuoltokoulutus ja jätehuoltosuunnitelmat	9
1.3 SIDOSRYHMÄT JA SIDOSRYHMÄVUOROVAIKUTUS	4	4.2.5 MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS JA YMPÄRISTÖKUSTANNUKSET	10
2. TALOUDELLINEN VASTUU	5	4.2.6 TUOTTEET JA PALVELUT	10
2.1 TALOUDELLISEN TOIMINNAN TUNNUSLUVUT	5	4.2.7 KULJETUKSET	10
3. HENKILÖSTÖ	5	4.2.8 MATERIAALIT	10
3.2.1 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ	5	4.2.9 VARAUTUMINEN YMPÄRISTÖRISKEIHIN	11
3.2.2 TYÖSUHTEET	5	5. YHTEISKUNTA	11
3.2.3 VAIHTUVUUS	6	5.1 PAIKALLISYHTEISÖT	11
3.2.4 TYÖSUHTEIDEN KESTO	6	5.2 LAHJONNAN JA KORRUPTION EHKÄISY	11
3.2.5 HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE JA KESKI-ikä	6	5.3 POLIITTINEN VAIKUTTAMINEN JA POLIITTISET TUET	11
3.4 HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA	6	5.4 KILPAILUN RAJOITUKSET	11
3.5 PALKITSEMISJÄRJESTELMÄ JA TULOSPALKKIOT	6	5.4.1 KILPAILUOIKEUDELLISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN	11
3.6 OSAAMISEN KEHITTÄMINEN JA KOULUTUS	6	5.5 MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS	11
3.6.1 KEHITYSKESKUSTELUT	6	6. TUOTEVASTUU	11
3.6.2 KOULUTUS JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN	6	6.1 ASIAKASTYYTYVÄISYYS	11
3.8 TYÖTERVEYS JA TURVALLISUUS	7	6.2 PALVELUIDEN TURVALLISUUS	12
3.8.1 TAPATURMAT	7	7. IHMISOIKEUDET	12
3.8.2 SAIRAUSPOISSAOLOT	7	8. TOIMITUSKETJUN HALLINTA JA HANKINTAPERIAATTEET SEKÄ POLITIIKAT	12
4. YMPÄRISTÖ	7	9. RAPORTOINTI- JA LASKENTAPERIAATTEET	12
4.2 YMPÄRISTÖTUNNUSLUVUT	8	Mittaus- ja laskentaperiaatteet	12
4.2.1 ENERGIA	8		
Sähkö	8		
Kaukolämpö	8		
Polttoaineet	8		

1. ORGANISAATION KUVAUS, HALLINTO JA TOIMINTAPERIAATTEET

1.1 ORGANISAATION PERUSTIEDOT

Arctia Shipping Oy on konsernimuotoinen erikoisvarustamo, joka tarjoaa jäänmurtopalveluja, monitoimimurtajien merirakennus- ja jäänhallinta- (ice management) -palveluja sekä öljyntorjunta- ja saaristoliikenne -palveluja.

Arctia -konserni on osa Suomen liikenne- ja meriklusteria, ja tarjoaa merenkulkua, merirakentamista ja saaristossa asumista tukevia palveluitaan ympäri vuoden ja laajalla maantieteellisellä alueella.

Visio

Me olemme johtava Itämeren jäänmurron sekä arktisten Ice Management- ja offshorepalveluiden tuottaja.

Missio

Suomen meriliikenteen turvaaminen tehokkaasti Itämeren jäätalven olosuhteissa. Kustannustehokkuuden parantaminen ja kasvumahdollisuuksien luominen tuottamalla offshore- ja muita innovatiivisia merellisiä palveluita.

TUNNUSLUVUT

Valtion omistusosuus	100,0 %
Hallituksen puheenjohtaja	Matti Virtaala
Toimitusjohtaja	Tero Vauraste
Henkilöstömäärä	362
Toimipaikat Suomessa	Espoo, Turku

	2011	2010
Liikevaihto M €	59,5	58,8
Liikevoitto M €	-1,7	-2,9
Taseen loppusumma M €	167,0	179,4
Omavaraisuusaste %	40,8	40,6
Nettovelkaantumisaste %	107,9	105,2

1.2 YHTEISKUNTAVASTUUN JOHTAMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET

Arvot

OSAAVA Haluamme oppia uutta ja jaamme osaamistamme työtovereillemme. Osaaminen ja tavoitteisiin sitoutuminen ovat menestyksemme edellytys.

PALVELEVA Yhteistyö asiakkaamme kanssa on toimintamme perusta. Haluamme, että asiakkaamme ovat tyytyväisiä, ja heidän tarpeensa ohjaavat tekemistämme. Palvelemme aina asiakkaitamme hyvin ja olemme siitä ylpeitä.

TEHOKAS Luomme hyvää työilmapiiriä arvostamalla omaa ja muiden työtä. Teemme työtämme ammattitaitoisesti ja turvallisesti sekä varmistamme omalla tehokkuudellamme toimintamme jatkuvuuden.

Arvojen lisäksi Arctia -konsernissa on käytössä Eettinen ohjeistus, joka tukee arvojen mukaisen työn tekemistä.

Politiikat

ARCTIA -KONSERNISSA ON KÄYTÖSSÄ SEURAAVAT POLITIIKAT

Yhtiöjärjestys	Tietoturvapoliittikka
Hallituksen työjärjestys	Rahtauspolitiikka
LVM:n Corporate Governance (21.11.2011 asti)	Päihdepolitiikka
Johtoryhmän työjärjestys	Varustamon työsuojelullinen toimintaohjelma
Riskienhallintapolitiikka	Viestintäpolitiikka
Turvallisuuspolitiikka	Vakuutuspolitiikka
Ympäristöpolitiikka	
Eettinen ohjeistus	
Sijoituspolitiikka	
Maksuehtopolitiikka	
Kriisiviestintäohjeisto	
Tasa-arvosuunnitelma	

1.3 SIDOSRYHMÄT JA SIDOSRYHMÄVUOROVAIKUTUS

Arctia -konserniin omistaa Suomen Valtio, ja sen omistajaohjauksesta vastasi Liikenne- ja viestintäministeriö 21.11.2011 saakka, jonka jälkeen omistajaohjauksesta vastaa Valtioneuvoston kanslia. Omistajan lisäksi Arctia -konserniin sidosryhmiä ovat suorat asiakkaat, loppuasiakkaat ja meri-klusterin muut toimijat, sekä alueelliset toimijat.

Sidosryhmien kanssa käydään vuoropuhelua organisaation eri tasoilla.

SUORAT ASIAKKAAT	Odotukset
Liikennevirasto / LVM	Palvelukuvausten ja sopi-
Öljy- ja energialan toimijat	sopimusten mukaiset
Offshore -rakennusalan yhtiöt	laadukkaat palvelut,
Varsinais-Suomen ELY-keskus / TEM	vastuullinen toiminta,
Euroopan Merenkulun turvallisuus-	kohtuulliset hinnat
virasto (EMSA)	
Hinaus ja meripelastustoiminnan asiakkaat	
Ice Advisorsin asiakkaat	
Eventsin asiakkaat	
LOPPUASIAKKAAT	
Elinkeinoelämän keskusliitto EK	Nopeaa ja laadukasta
Teollisuus	palvelua
Varustamot	
Matkustajat (saariston asukkaat, matkailijat)	
OMA HENKILÖSTÖ	
Maahenkilöstö	Vakavaraisuus, hyvän henki-
Merihenkilöstö	löstöpolitiikan soveltaminen
MUUT SIDOSRYHMÄT	
Talviliikenteen toimijat	Tiedonkulku, yhteistyö,
EMA	oman palvelutason
Sjöfartsverket	pitäminen
Rosmorport	

Venäjän liikenneministeriö
Finnpilot
VTS
Alueelliset toimijat
Satamat
Kunnat
ELY-keskukset
Tieliikennekeskus

Alueellisen toiminnan
ymmärtäminen, yhteistyö,
oman palvelutason
pitäminen, kehittäminen

Öljyntorjunta ja ympäristöasiat
Ympäristöministeriö
SYKE
Lamor

Tiedonkulku, yhteistyö,
kehittäminen

Merenkulun viranomaiset,
kansainväliset järjestöt
Liikenteen turvallisuusvirasto
IMO
IMCA
HELCOM
Arktiset toimijat
Ulkoministeriö
Arctic Council
Ilmatieteenlaitos
Non-commercial usage of
the northern Sea route passage

Vastuullisuus, tiedonkulku,
yhteistyö, kehittäminen

Toimittajat, kouluttajat, tutkijat
Telakat
Tavaran- ja palveluntoimittajat
Ammattiliitot
Merenkulkuoppilaitokset
Merenkulun tutkimuslaitokset
Luokituslaitokset
Vakuutusyhtiöt
Rahoittajat

Vastuullisuus, tiedonkulku,
yhteistyö, kehittäminen

Vakavaraisuus, tiedonkulku,
yhteistyö, kehittäminen

2. TALOUDELLINEN VASTUU

Arctia Shipping Oy -konsernille asetetaan vuosittain tuottovaatimukset. Tuottovaatimukset ovat olleet kohtuullisia, mutta niiden saavuttaminen on siitä huolimatta ollut haastavaa. Merkille pantavaa on kuitenkin, että lähi-vuosille odotetaan positiivista tuloskehitystä.

Toinen tarkastelukulma Arctia Shipping Oy:n taloudelliselle vastuullisuudelle on tarkastella Arctian onnistumista ydintehtäviensä hoitamisessa. Arctian jään-murtajat, yhteysalukset ja maantielautat mahdollistavat loppuasiakkaan liike-toiminnan myös talvisissa olosuhteissa tai saaristolaisen elämänmuodon.

Tämä tarkoittaa, että Arctia tekee jatkuvasti töitä loppuasiakkaidensa, kuten teollisuuden toiminnan mahdollistamiseksi. Onnistuessaan Arctia vahvistaa asiakkaidensa arvoketjua mm. pitämällä asiakkaan kuljetuksista vastaavien alusten odotusajat mahdollisimman lyhyinä, jolloin asiakkaalle odotuksesta aiheutuva taloudellinen haitta minimoidaan.

Kolmanneksi Arctia -konserniin tehtävänä on olla riittävän vakavarainen voidakseen huolehtia ydintehtävistään, henkilöstöstään, muista sidosryhmistä ja vastuistaan sekä omistajan pitkän tähtäimen tuotto-odotuksista ja toiminnan vaatimista investoinneista.

Ylläpitääkseen vakavaraisuuttaan Arctia kehittää jatkuvasti kustannus-tehokkuuttaan ja sopimuskantaansa, vuonna 2011 Arctia Shipping Oy päivitti myös riskienhallintapolitiikkansa.

2.1 TALOUDELLISEN TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

TALOUDELLISET PÄÄOMAVIRRAT	31.12.2011	M €
Henkilöstökulut		
(sis. eläke- ja muut henkilösivukulut)		27,6
Verot (tuloverot)		0,0042
Annetut tuet ja lahjoitukset		0
Omistajille maksetut osingot		0
Investoinnit		6,2

3. HENKILÖSTÖ

Arctia Shipping Oy on vastuullinen sosiaalinen toimija. Arctia Shipping Oy noudattaa työnantajana uutta merityösopimusta, joka perustuu ILO:n meri-työtä koskevan yleissopimukseen. Arctia Shipping Oy:tä edustavalla Suomen Erityisalusten Työnantajaliitto ry:llä on yhtiökohtaiset työehtosopimukset merihenkilöstön ammattiliittojen kanssa.

Arctia Shipping Oy päivitti vuonna 2011 tasa-arvosuunnitelmansa, työsuojelu-organisaationsa ja henkilöstöstrategiansa, ja lisäksi Arctia sitoutui KELA:n varhaisen tuen malliin. Lisäksi Arctia Shipping Oy tarjoaa henkilöstölleen etuja, joista uusimpana tuli vuonna 2011 hoitoturvakatuutus. Vuoden 2011–2012 vaihteessa suoritettiin myös henkilöstötyytyväisyyskysely.

3.2.1 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ	31.12.2011	Henkilöä
Jaoteltuna toiminnan luonteen ja laajuuden mukaan		
Maahenkilöstö		38
Merihenkilöstö		324

3.2.2 TYÖSUHTEET

TYÖSUHTEIDEN OSUUDET	31.12.2011	Henkilöä
Maahenkilöstö, vakituista		38
Merihenkilöstö, vakituista		314
Määräaikaista		10

KOKOAIKAISTEN JA OSA-AIKAISTEN TYÖSUHTEIDEN OSUUS

	31.12.2011	Osa-aikaisia
Maahenkilöstö		5,2 %
Merihenkilöstö		2,9 %

3.2.3 VAIHTUVUUS

LÄHTÖVAIHTUVUUS		31.12.2011
Koko henkilöstö / lähtijät ja määräaikaiset		
Maahenkilöstö		12 %
Merihenkilöstö	keskimäärin vuoden aikana	10 %

3.2.4 TYÖSUHTEIDEN KESTO

KESKIMÄÄRÄINEN TYÖSUHTEEN PITUUS	31.12.2011	Vuotta
Koko henkilöstö		18

3.2.5 HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE JA KESKI-ikä

HENKILÖSTÖN KESKI-ikä	31.12.2011	Vuotta
Koko henkilöstö		49
Merihenkilöstö, miehet		50
Merihenkilöstö, naiset		46,6
Maahenkilöstö		45

3.3 HENKILÖSTÖN JA TYÖNANTAJAN VÄLISET SUHTEET

Arctia -konsernissa ei vuonna 2011 suoritettu irtisanomisia tai henkilöstöön vaikuttaneita uudelleenjärjestelyitä.

Arctia Shipping Oy:n tytäryhtiön, Arctia Services Oy:n operatiivinen toiminta päättyi 31.12.2011. Yhtiön tehtävät ja sen palveluksessa ollut henkilöstö siirrettiin muihin konserniyhtiöihin 1.1.2012 ilman henkilöstövaikutuksia.

3.4 HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA

HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA	31.12.2011
Kaikki työsuhteet	
Naisia, merihenkilöstö	13,2 %
Naisia, maahenkilöstö	39,5 %

HALLITUKSEN SUKUPUOLIJAKAUMA 31.12.2011

Naisia	3
Miehiä	4
Ylimmän johdon sukupuolijakauma	
Naisia	0
Miehiä	8

Tasa-arvovaltuutettu on hyväksynyt Arctia Shipping Oy:n tasa-arvosuunnitelman.

3.5 PALKITSEMISJÄRJESTELMÄ JA TULOSPALKKIOT

Arctia -konsernissa ei vuonna 2011 kuulunut palkitsemisjärjestelmien piiriin yhtään henkilöä, eikä tulospalkkioita maksettu.

3.6 OSAAMISEN KEHITTÄMINEN JA KOULUTUS

3.6.1 KEHITYSKESKUSTELUT

Koko henkilöstö kuuluu kehityskeskusteluiden piiriin. Kehityskeskusteluja varten on luotu ohje ja keskustelulle pohjaa tarjoava arviointilomake. Kehityskeskusteluiden toteumaa ei tällä hetkellä seurata. Henkilöstötyytyväisyyskyselyyn osallistuneista vastaajista 33 % oli käynyt kehityskeskustelun kuluneen vuoden aikana.

3.6.2 KOULUTUS JA OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Arctia -konsernilla on täysipäiväinen koulutussuunnittelija, joka vastaa merihenkilöstön lakisääteisistä ja toiminnan vaatimista kurssituksista. Lisäksi henkilöstöllä on mahdollisuus vapaamuotoisesti esittää sopivia koulutuksia. Arctia -konserniin koulutus- ja perehdytysjärjestelmää vastaa turvallisuusjohtamissäännösten asettamia vaatimuksia. Perehdytys sekä laivalle, että maaorganisaatioon toteutetaan kattavasti ja aina määräykset täyttäen.

KOULUTUS	31.12.2011
Ulkopuoliset koulutuspäivät	540
Koulutukseen per henkilö / €	928

HENKILÖSTÖN KOULUTUSTAUSTAN JAKAUMA

Ammattikoulu	57 %
Alempi korkeakoulututkinto	40 %
Ylempi korkeakoulututkinto	3 %

3.8 TYÖTERVEYS JA TURVALLISUUS

Vuonna 2011 jatkettiin vuonna 2010 aloitettua turvallisuusjohtamisjärjestelmän ja -johtamisen kehittämistä. Järjestelmän perustan muodostavat riskinarvioinnit päivitettiin ja liitettiin osaksi uutta järjestelmää. Henkilöstön valmiuksia riskien hallintaan kasvatettiin tarjoamalla vaarojen tunnistus ja riskinarviointikoulutusta sekä onnettomuustutkintakoulutusta.

Alusten raportointi poikkeamatapauksissa on kehittynyt positiivisesti. Raportointi on läpinäkyvää ja kuvaa henkilöstön halua tuoda esille havaintojaan ja osallistua toiminnan jatkuvaan parantamiseen. Johdon ja henkilöstön sitoutuminen turvallisuuteen näkyi vuonna 2011 selkeästi heijastusvärisen uuden työvaatemalliston käyttöönotossa sekä positiivisessa tapaturmakehityksessä. Vuoden aikana ei sattunut yhtään vakavaa työtapaturmaa, sekä Arctia Icebreaking Oy:ssä, että Arctia Offshore Oy:ssä työskenneltiin kahdeksan kuukautta ilman poissaoloon johtaneita tapaturmia. Koko konsernin tapaturmataajuus laski 21,13 (LTIF).

Turvallisuusjohtamisjärjestelmän sisältöä kehitettiin noudattaen kansainvälisen itsearviointityökalun, OVMSA:n (Offshore Vessel Management and Self Assessment) suosituksia. Osana tätä prosessia Offshore -alukset liitettiin osaksi OVID (Offshore Vessel Inspection Database) järjestelmää, joka antaa asiakkaille mahdollisuuden tutustua aluksien teknisiin tietoihin ja tarkastusraportteihin läpinäkyvästi. Vuoden aikana päivitettiin myös mm. Arctian työlupakäytännöt.

3.8.1 TAPATURMAT

TAPATURMIEN LUKUMÄÄRÄ KOKO KONSERNISSA 31.12.2011

Poissaoloon johtaneet tapaturmat	11
Muut tapaturmat	12
Tapaturmataajuus per miljoonaa työtuntia	21,13

3.8.2 SAIRAUSSPOISSAOLOT

SAIRAUSSPOISSAOLOT

31.12.2011

Sairauspoissaoloprosentti, koko henkilöstöstä	
Lyhytaikaisia	5,90 %
Pitkäaikaiset mukaan lukien	10,10 %
Ammattitautien lukumäärä	1 epäily

4. YMPÄRISTÖ

Ympäristövastuullisuus on tärkeä osa Arctian toimintaa. Ympäristösuojelutoiminnassa noudatetaan ISM-koodin ja IMO:n MARPOL-yleissopimuksen (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships) määräysten lisäksi kansallisia ohjeita ja määräyksiä.

Varustamomme strategian mukaisesti tuotamme jäänmurtopalvelua Itämeren alueella, yhteysaluspalveluita saaristossa sekä palvelemme arktisilla merialueilla offshore- sekä ice management -palveluiden tuottajana. Merialueet joissa toimimme, luokitellaan kansainvälisestikin erityissuojelua vaativiksi merialueiksi, joissa tiukat ympäristömääräykset ohjaavat varustamomme toimintaa ja asettavat tiukat kriteerit toiminnalle ympäristösuojelun näkökohdat huomioiden.

Vuoden 2011 toiminnalle merkityksellistä on ollut kuluneen talvikauden 2010–2011 ankaruus ja vastaavasti talven 2011–2012 myöhäinen saapuminen. Erilaiset talvet ovat osaltaan tasoittaneet toistensa vaikutuksia.

Vuonna 2011 Arctia Shipping Oy päivitti alustensa ympäristöohjeistuksen ja vahvisti sitoumustaan *nolla päästöä* -tavoitteeseen. Öljyntorjuntajäänmurtaja Kontio osallistui kansainväliseen öljyntorjuntaharjoitukseen Ruotsissa, Nynäshamnissa. Arctia Shipping Oy on myös tarjonnut osaamistaan Arktisen neuvoston Oil spill Task Forcen käyttöön öljyntorjuntaan liittyvissä kysymyksissä.

Neljään konventionaaliseen murtajaan asennettiin uusi ja entistä tehokkaampi jätevedenkäsittelylaitos. Monitoimurtajista kahteen, Nordicaan ja Fennicaan, asennettiin uusinta teknologiaa edustavat katalysaattorit, jotka merkittävästi vähentävät niiden hiukkaspäästöjä.

4.2 YMPÄRISTÖTUNNUSLUVUT

4.2.1 ENERGIA

Polttoaineiden kulutus ja niiden polttamisesta syntyvät päästöt ovat toimintamme merkittävimmät ympäristövaikutukset. Voidaan kuitenkin katsoa, että turvaamalla ympäristöystävällinen meriliikenne myös talvikaudella jäänmurron välilliset ympäristövaikutukset ovat sen suoria vaikutuksia merkittävämmät.

Jäänmurtajien ollessa Katajanokan jäänmurtajatukikohdassa, jäänmurtajalaiturissa, ne yhdistetään kunnallistekniikkaan. Tällöin ne saavat veden, kaukolämmön ja sähkön maista sekä purkavat viemärijätteensä kaupungin verkkoon. Yhteysalusten kiinnittyessä laituriin ne kiinnitetään maasähköön. Niiden jätevedet kerätään loka-autoon.

Sähkö

Huoltojakson aikana, kesäkuukausina ovat jäänmurtajat kytkettyinä Helsingin kaupungin sähköverkkoon ja alusten koneet sammutetaan päästöjen ja melun välttämiseksi.

Yhteysalusten ollessa laiturissa yli puolen tunnin ajan ne kiinnitetään maasähköön.

Alusten liikenteessä ollessa tuottavat alukset sähköä omilla koneistoillaan. Sähkönkulutuksen pienentämiseksi ja energiatehokkuuden kasvattamiseksi valmistaudumme konventionaalisilla murtajilla sähköjärjestelmien päivittämiseen. Sähkönkulutuksen väheneminen vaikuttaa suoranaisesti polttoaineen kulutukseen aluksilla samalla vähentäen päästöjä ilmakehään.

MAASÄHKÖN KÄYTTÖ

(MWh)	2011	2010	2009	2008
Katajanokka	2 056,6	1 663,5	2 600,5	2 803
Saaristoliikenne	431,3	(-)	(-)	(-)

Kaukolämpö

Kaukolämpöä kulutimme alla olevan taulukon mukaisesti. Alusten lämmittäminen huoltojakson aikana Katajanokan jäänmurtajalaiturissa tapahtuu Helsingin kaupungin kaukolämpöverkoston avulla. Alusten saapuessa satamaan kytketään ne kiinni kaukolämpöön ja alusten lämpökattilat sammutetaan.

Vuonna 2011 lämmitysenergian tarve Katajanokan jäänmurtajatukikohdan alueella oli n. 8 % normaalivuotta pienempi.

ENERGIANKULUTUS

(MWh)	2011	2010	2009	2008
Säätilakorjattu kulutus	3657	2516	4460	4794

Polttoaineet

Polttoainekulutuksen- sekä päästöjen vähentämiseksi pyrimme alusten satamakäyntien aikana liittämään alukset satamarakenteen sähköverkkoon, jolloin aluksen sähkö tuottavat apukoneet on mahdollista pysäyttää. Lisäksi polttoainetalouden parantamiseksi käynnistettiin vuonna 2011 useampia projekteja.

POLTOÖLJYN KULUTUS

(tonnia)	2011	2010	2009	2008
KEVYT				
Jäänmurtajat (8 kpl)	14 925	17 422	11 823	9 215
Yhteysalukset	1 559	1 636	1 504	1 527
Yhteensä	16 483	19 058	13 933	11 192
RASKAS				
Jäänmurtajat (8 kpl)	11 538	13 032	8 633	3 561

POLTTOAINEEN PALAMISESTA AIHEUTUNEET HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT

(tonnia)	2011	2010	2009	2008
	88 774	101 681	62 615	46 965

4.2.2 PÄÄSTÖT ILMAAN

PÄÄSTÖMÄÄRÄT VUOSINA 2008–2011

	CO	HC	NOx hiukkaset	CH4	N2O	
2011	89 t	52 t	1 821 t	39 t	7 t	2 t
*päivitetyllä kaavalla						
2011	89 t	52 t	2 302 t	65 t	7 t	2 t
2010	88 t	58 t	2 582 t	73 t	7 t	2 t
2009	50 t	33 t	1 478 t	42 t	4,0 t	1,3 t
2008	38 t	24 t	1 034 t	29 t	3,3 t	1,1 t

*lisätietoa laskentakaavoista kappaleessa 9.

Arctia Shipping pyrkii aktiivisesti seuraamaan alusten kulutusta ja päästöjä alentavien teknisten ratkaisujen kehittymistä. Alusten käyttäjästä johtuen tulevat alusten tekniset- ja käyttöjärjestelmät päivitettäväksi tasaisin väliajoin. Päivitysten yhteydessä valitsemme päästöjä alentavat ratkaisut.

Monitoimimurtajista Fennicaan ja Nordicaan asennettiin vuonna 2011 viimeisintä teknologiaa edustavat katalysaattorit, jotka tulevat merkittävästi pienentämään niiden hiukkaspäästöjä.

Siirtomatkoilla polttoaineen kulutus on minimoitu nopeuden ja voimalaitoksen käytön optimoinnilla.

4.2.3 VESI

Veden kulutusta ei ole raportoitu aiemmin. Alla esitetyn taulukon tulokset perustuvat alusten omaan kulutusseurantaan, joka ei kattavasti raportoiki Katajanokalla oloajan aikaista veden käyttöä.

VEDENKULUTUS m ³	2011
Monitoimimurtajat	12 493,00
Konventionaaliset murtajat	7 207,00
Yhteysalukset	615,00
Yhteensä	20 315,00

4.2.4 JÄTTEET

Kiinteiden ja nestemäisten jätteiden hävittäminen merellä

Alusten liikkuessa erityisalueiden ulkopuolella, on mahdollista, että jätteiden hävittämiseksi käytetään sitä tarkoitusta varten varattua kiinteiden jätteiden polttouunia. Tämä kuitenkin vain ympäristölainsäädännön asettamissa rajoissa.

Vuoden 2011 aikana neljään konventionaaliseen jäänmurtajaan uusittiin ja otettiin käyttöön uudet käymäläjäteveden käsittelyjärjestelmät. Uudistustyön tavoitteena on alusperäisten nestemäisten jätteiden käsittelyn tehostuminen.

Kylmäaineet

Koska alusten kylmälaitteissa aiemmin yleisesti käytetyt jäähdytysaineet ovat otsonikehälle haitallisia ja voimakkaita kasvihuonekaasuja, on niiden käytöstä päätetty luopua. Arctia -konserni on tehnyt vaihtosuunnitelman ja sen mukaisesti aloittanut kylmäaineiden vaihdot aluksissaan. Kylmäaineiden kulutus on esitetty alla olevassa taulukossa.

Jätehuoltokoulutus ja jätehuoltosuunnitelmat

Uudet työntekijät perehdytetään varustamon jätehuoltojärjestelmän käyttöön yhdessä muun perehdytyksen yhteydessä.

Alusten liikkuessa merellä kiinteät jätteet lajitellaan aluksella oleviin erillisiin jäteastioihin seuraavasti;

- Paperi- ja pahvijäte sekä sekajäte
- Lasijäte
- Metallijäte
- Ongelmajäte (maalipurkit, loisteputket, öljyiset jätteet jne.)
- PVC-muovut
- Paristot ja akut

Alusten saapuessa satamaan jätteet toimitetaan sataman tarjoamiin keräily-astioihin, joista satama toimittaa jätteet edelleen kierrätettäväksi tai kaato-paikalle. Katajanokan tukikohdassa Arctia Icebreaking Oy vastaa jätehuollosta, ja se on toteutettu asianmukaisesti.

LAJITELTU KIINTEÄ JÄTE	2011	2010	2009
Biojäte	7,50 t	7,42 t	4,50 t
Muovi	3,28 t	2,755 t	0,60 t
Lasi	1,88 t	2,12 t	1,30 t
Pahvi	3,39 t	4,33 t	1,25 t
Metalli	15,80 t	8,5 t	6,45 t
Paperi	5,10 t	4,7 t	1,70 t
Muu	0,90 t	0,35 t	(-)
Sekajäte	80,8 t	27,7 t	(-)

Sekajätteen määrään 2011 on voimakkaasti vaikuttanut yhden aluksen toimiminen Välimeren alueella, jossa satamien vastaanottokapasiteetti rajoittaa aluksen jätehuoltoa. Myös urakoitsijoiden henkilöstön määrä aluksella vaikuttaa merkittävästi aluksen jätekertymään, jäänmurossa aluksen päällä on keskimäärin 21 henkilöä, kun taas tukialustehtävissä urakoitsijoiden majoittuessa aluksella henkilömäärä voi olla yli kolminkertainen.

ONGELMAJÄTTEET	2011	2010	2009
Öljyiset jätteet	3,31 t	2,123 t	1,25 t
Akut, paristot	1 950 kpl	2 442 kpl	2 305 kpl
Lamput yms.	1 745 kpl	1 430 kpl	1 370 kpl
Muut	181 kg	111 kg	(-)
Ongelmajätteet nestemäiset			
Öljyt	328 441 l	311 700 l	297 505 l
Maalit	387 kg	244 kg	165 l
Jäähdytysnesteet	0,60 kg	0 kg	(-)
Kylmäaineet	26,60 kg	(-)	(-)
Muut	64,60 kg	38 kg	(-)

NESTEMÄISET JÄTTEET	2011	2010	2009
Puhdistetut pilssivedet, muut öljyiset vedet	764,70 m ³	460,15 m ³	1640 m ³
Käymäläjätevedet	865,60 m ³	733 m ³	1935 m ³
Muut	900,60 m ³	820 m ³	280 m ³

Nestemäiset jätevedet ovat Katajanokan tukikohtaan puretut jätteet, sekä yhteysalusten imutyhjennyksellä luovutetut jätteet.

4.2.5 MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS JA YMPÄRISTÖKUSTANNUKSET

Arctia Shipping Oy ei aiheuttanut ympäristövahinkoja vuonna 2011. Arctia Shipping Oy:llä on käytössään *nolla päästöä* -tavoite. Saaristo-liikenteessä toimivat alukset huomioivat päivittäisessä operoinnissaan ranta-erosion välttämiseksi tarvittavan huolellisen ajotavan.

4.2.6 TUOTTEET JA PALVELUT

Polttoaineen kulutus on toiminnan ja palvelun merkittävin ympäristövaikutus. Arctia Shipping Oy pyrkii mahdollisimman ekonomiseen, so. polttoaine-tehokkaaseen operointiin aina kun se on asiakkaan tarpeet ja turvallisuuden katsoen mahdollista.

4.2.7 KULJETUKSET JA MATKUSTAMINEN

Merihenkilöstön vaihtomatkat työvuorojen vaihtuessa ja vapaajakson alka-essa muodostavat merkittävän osan toiminnan muista hiilidioksidipäästöistä. Vaihtomatkojen määrä ja pituus riippuvat alusten kulloisestakin liikennöinti-alueesta ja vuosittaisten liikennöintipäivien määrästä.

LENTOMATKUSTAMINEN

31.12.2011

Koko henkilöstö	
Kaikki lennot (kg CO ₂)	430 875
Muutos edelliseen vuoteen	-13 %

4.2.8 MATERIAALIT

Alusten kunnossapitoon, huoltoon ja korjauksiin käytetään vuosittain maaleja, liuottimia ja pesu- sekä puhdistusaineita. Käytettyjen materiaalien määriä ei ole seurattu muuten kuin kustannuspaikoittain.

4.2.9 VARAUTUMINEN YMPÄRISTÖRISKEIHIN

Kunkin Arctia Shipping Oy:n aluksen turvallisuusjohtamisjärjestelmä sisältää ympäristöosuuden. Ympäristöosuudessa on nimetty tärkeimmät ympäristöriskit ja se sisältää tarvittavan ohjeistuksen ympäristövahingotilanteisiin. Alusten poltto-ainetäydennysohje päivitettiin vuoden 2011 aikana.

Aluksillamme on käytössä MARPOL -yleissopimuksen mukaisesti valmiussuunnitelma öljyvahingon varalle, jossa annetaan ohjeet aluksen päällikölle sekä henkilöstölle toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä öljyonnettomuuden sattuessa tai kun sellainen saattaa tapahtua. Suunnitelma sisältää tiedot ja toimintaohjeet, jotka yleisohjeissa vaaditaan. Tarkistamme suunnitelmamme toimivuuden säännöllisesti sekä koko varustamossa että aluksillamme.

Vaarallisia aineita ei ilman erillistä lupaa saa kuljettaa Arctia Saaristovarustamo Oy:n aluksilla.

Arctia Icebreaking Oy:n murtaja Kontio on jatkuvassa 24 h öljyntorjunta- valmiudessa EMSA:lle.

5. YHTEISKUNTA

5.1 PAIKALLISYHTEISÖT

Arctia Shipping Oy osallistuu uusien merenkulkijoiden koulutukseen ottamalla aluksiin harjoittelijoita ja merenkulun osaamisen kasvattamiseen osallistumalla tutkimusyhteistyöhön ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Arctia Shipping Oy tekee myös yhteistyötä viranomaistahojen kanssa; vuonna 2011 osallistuttiin yhteen meripelastusharjoitukseen, yhteisharjoitukseen Merivoimien ja SYKE:n kanssa, sekä tarjottiin harjoitusmahdollisuuksia Rajavartiolaitoksen valmius- ja meripelastusyksiköille, sekä Tullin koirakoululle. Öljyntorjuntamurtaja Kontio on jatkuvassa 24 h lähtövalmiudessa öljyntorjuntaan Euroopan Merenkulun turvallisuusvirastolle.

5.2 LAHJONNAN JA KORRUPTION EHKÄISY

Arctia -konsernissa on käytössä eettinen ohjeistus, jota henkilökunnan tulee noudattaa.

5.3 POLIITTINEN VAIKUTTAMINEN JA POLIITTISET TUET

Arctia -konserni ei tue poliittisia puolueita, poliitikoita tai poliittisia instituutioita raha- tai muilla lahjoituksilla.

5.4 KILPAILUN RAJOITUKSET

5.4.1 KILPAILUOIKEUDELLISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Arctia Shipping Oy pyrkii huomioimaan kilpailuoikeudelliset näkökulmat sekä kansallisessa että kansainvälisessä kilpailussa.

Arctialla on oma eettinen ohjeistus, jossa määritellään mm. miten toimitaan luottamuksellisen tiedon kanssa. Lisäksi johdolle on järjestetty koulutusta kilpailuoikeudellisissa kysymyksissä.

5.5 MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS

Arctia -konserni toimii ja on toiminut viranomaisten määräysten mukaisesti. Varustamona Arctia Shipping Oy ja sen tytäryhtiöt auditoidaan viranomaisten toimesta vuosittain.

6. TUOTEVASTUU

6.1 ASIAKASTYYTYVÄISYYS

Asiakastyytyväisyyskyselyä ei järjestetty vuonna 2011. Arctia Shipping Oy osallistui kahteen palautetilaisuuteen, joissa talviliikenteen loppuasiakkailla oli mahdollisuus antaa palautetta. Muiden asiakkaiden kanssa asiointi on päivittäistä ja jatkuvan parantamisen periaate toteutuu jatkuvan vuoro-vaikutuksen avulla.

6.2 PALVELUIDEN TURVALLISUUS

Arctia Shipping Oy tarjoaa palveluitaan asiakkailleen ja sidosryhmilleen. Turvallisuus on ensisijainen tärkeä asia Arctia Shipping Oy:lle. Palveluiden turvallisuutta monitoroidaan osana turvallisuusjohtamisjärjestelmää, ja mahdollisten poikkeamien osalta suoritetaan kattava juurisyiden ja mahdollisten korjaustoimenpiteiden selvitys.

7. IHMISOIKEUDET

Arctia Shipping Oy -konserniin alukset ovat Suomen lipun alla. Henkilöstö toimii ja henkilöstöön sovelletaan kaikin osin suomalaisia työehtoja ja lakeja. Henkilöstö on järjestäytyntä ja henkilöstöllä on edustaja Arctian hallituksessa.

8. TOIMITUSKETJUN HALLINTA JA HANKINTAPERIAATTEET SEKÄ POLITIIKAT

Arctia Shipping Oy ei ketjuta tarjoamiensa palveluiden toteutusta ja suorittaa työt pääsääntöisesti itse.

Arctia Shipping Oy:llä on hankintapolitiikka, joka määrittelee mm. hankintarajat. Hankintapolitiikkaa tullaan kehittämään vuoden 2012 aikana.

9. RAPORTOINTI- JA LASKENTAPERIAATTEET

Arctia Shipping Oy -konserni on perustettu Liikenne- ja Viestintäministeriön ohjauksessa, ja sen edeltäjä, Varustamoliikelaitos, kauppanimeltä Finstahip, toimi samassa ohjauksessa.

Arctia -konsernissa on aiemmin raportoitu vuosikertomuksen ja sitä täydentävien raporttien avulla. Konsernin aiempi raportointi on kohdistettu yksinomaan omistajalle, eikä täydentäviä raportteja ole julkistettu tai niiden sisällöstä ole sen kummemmin tiedotettu sidosryhmille.

Yritysvastuullisesti merkityksellisimmät, käytössä olleet raportit olivat vuosittainen henkilöstötilinpäätös ja ILPO -raportti. ILPO -raportti oli osa

LVM:n hallinnonalan ilmastopoliittisen ohjelman seuranta, ja keskittyi toiminnan ympäristövaikutusten tarkasteluun.

Tähän yritysvastuuraporttiin on kokonaisuudessaan sisällytetty ILPO -raportin osa-alueet, jotta raportoinnissa ei tapahdu katkoksia. Henkilöstötilinpäätöksen sisältö on myös melko kattavasti tarkasteltu tässä yritysvastuuraportissa. Tämä yritysvastuu raportti kattaa ja korvaa aiemmin ilmestyneet raportit.

Tämä yritysvastuuraportti on toteutettu seuraten Valtion omistajapolitiikkaa koskeva Valtioneuvoston periaatepäätöksen (3.11.2011), liitteen 3. *Yritys-vastuun raportointimalli valtio-omisteisille yhtiöille* ohjeita soveltuvin osin.

Yritysvastuuraportti käsitellään johtoryhmässä ja hallituksen kokouksessa.

Mittaus- ja laskentaperiaatteet

Henkilöstömittarit

Raportoidut luvut vastaavat nimetyn ajankohdan tilannetta. Koko henkilöstö sisältää myös osa-aikaiset ja ko. ajankohtana työsuhteessa olevat määräaika- ja aikaiset työntekijät.

Tapaturmataajuus

Työpaikkatapaturmien määrä (LTI, Lost-Time Injury) on laskettu ottamalla lukuun kaikki vähintään yhden työkyvyttömyyspäivän aiheuttaneet työpaikkatapaturmat.

Tapaturmataajuus on laskettu jakamalla yllämääritelty LTI tehdyillä työtunneilla ja kertomalla summa miljoonalla. Työtaturmiin laskettu sekä maa- että merihenkilöstön tapaturmat ja jakoperusteena on käytetty koko organisaation työtuntimäärää. Kansainvälinen termi käytetylle tapaturmataajuuden laskentaperiaatteelle on LTIF (Lost-Time Injury Frequency).

Hiilidioksidipäästöt

Alusten hiilidioksidipäästöt on laskettu IMO:n julkaisussa MEPC/Circ.471, 29 July 2005; *“INTERIM GUIDELINES FOR VOLUNTARY SHIP CO2 EMISSION INDEXING FOR USE IN TRIALS”* esitetyn laskentakaavan mukaisesti.

LENTOLIIKENTEEN HIILIDIOKSIDI PÄÄSTÖT

on laskettu seuraavilla kertoimilla ja perustuen lentokilometreihin	
alle 950 km	0,15 kg CO ₂ / km
yli 950 km	0,11 kg CO ₂ / km

Hiukkaspäästöt

Jäänmurtajien hiukkaspäästöt on laskettu päästökertoimilla, jotka niitä varten on esitetty VTT:n tutkimusraportissa (VTT-R- 08702-09) *Suomen vesiliikenteen päästöjen laskentajärjestelmä MEERI 2008*. Tutkimusraportissa on kuitenkinmääritetty murtajien koneet hitaiksi 2-tahtikoneiksi [sic], eikä 4-tahtikoneiksi (s. 12). Tästä johtuen tässä raportissa esitetään kahdet päästöluvut vuodelle 2011*.

Kaukolämpö

Normaalivuoden lämmitystarveluku, 3989 (Kaisaniemi) on vuosien 1971–2000 keskiarvo. Säätilakorjatussa vuosikulutuksessa on lämmitystarveluvun vaikutus otettu huomioon 65 %:n vaikutuksella.

Jättemäärät

Alukset seuraavat jättemääriä tilavuuksina, jätteen vastaanottajat puolestaan laskuttavat painomääräisesti. Laivojen raportoimia määriä on korjattu painomääräisiksi *Jäteverolaki 495/1996* mukaisilla kertoimilla.

ARCTIA > VAHVASTI MERELLÄ

Keilaranta 10

02150 Espoo

Puhelin 030 620 7000

Faksi 030 620 7030

www.arctia.fi